

	MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNA	Číslo poradia: 15.2
	22. SEPTEMBER 2021	Číslo spisu: MsÚ-2021/12573

**Správa o výsledku kontroly
dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej
podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v podmienkach
zriadených základných škôl v meste Brezno.**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Správu o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v podmienkach zriadených základných škôl v meste Brezno.

Materiál sa doručuje:

1. Primátor mesta
2. Zástupca primátora mesta
3. Poslanci mestského zastupiteľstva
4. Hlavný kontrolór mesta Brezno
5. Prednosta mestského úradu
6. Vedúci odborov mestského úradu
7. Zapisovateľka

Počet príloh:

Predkladá: Ing. Ingrid Konečná Veverková funkcia: hlavná kontrolórka mesta Brezno	Podpis:
Vypracoval: Ing. Ingrid Konečná Veverková Funkcia: hlavná kontrolórka mesta Brezno	Podpis:

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO MESTA BREZNO
22. SEPTEMBER 2021

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: 15.2

Správa o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v podmienkach zriadených základných škôl v meste Brezno.

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezno

I/ berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v podmienkach zriadených základných škôl v meste Brezno.

Správa o výsledku kontroly

V súlade s plánom kontrolnej činnosti vykonala Ing. Ingrid Konečná Veverková, hlavná kontrolórka mesta, kontrolu dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci v podmienkach zriadených základných škôl (ZŠ) v meste Brezno.

Predmet a cieľ kontroly:

- overiť objektívny stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými aktmi riadenia so zameraním na dodržiavanie zákonnosti postupu pri elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci.

Na výkon verejnej moci sa vzťahuje zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o eGovernmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2013 Z. z.“). Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. je orgán verejnej moci povinný „uplatňovať výkon verejnej moci elektronicky“. Všetky orgány verejnej moci sú povinné komunikovať elektronicky od 1. novembra 2016.

Zákon č. 305/2013 Z. z. definuje výkon verejnej moci ako konanie orgánu verejnej moci v rozsahu podľa osobitných predpisov, vo veciach práv, právom chránených záujmov a povinností fyzických osôb alebo právnických osôb. Použitie ustanovení zákona č. 305/2013 Z. z. je teda obmedzené na tie prípady, kedy sa rozhoduje o konkrétnych právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb (je obmedzené na konania, ktorých výsledkom je rozhodnutie ako individuálny právny akt a nevzťahuje sa na akýkoľvek výkon právomocí orgánov verejnej moci podľa osobitných zákonov).

Hlavná kontrolórka sa pri kontrole dodržiavania a uplatňovania zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci zamerala na kontrolu vydávania rozhodnutí riaditeľa školy ako elektronických úradných dokumentov.

Škola alebo školské zariadenie, ktoré majú právnu subjektivitu, môžu vystupovať ako účastníci správnych konaní vedených inými orgánmi verejnej moci, môžu mať postavenie kontrolovaných osôb v rámci výkonu kontroly alebo dohľadu, postavenie strany v trestnom konaní, ak majú status poškodeného a postavenie žalobcov a žalovaných v civilnom konaní vedenom podľa Civilného sporového poriadku.

Na tieto konania sa tiež vzťahuje zákon č. 305/2013 Z. z. a s výnimkou určitých procesných úkonov, ktoré nie je možné vykonať elektronicky alebo ak to vylučuje osobitný zákon, správny orgán, prokurátor alebo súd vydávajú dokumenty nie ako listiny ale ako elektronické úradné dokumenty, ktoré sa doručujú do elektronických schránok škôl alebo školských zariadení.

Škola alebo školské zariadenie, ktoré majú právnu subjektivitu musia mať zriadenú svoju vlastnú elektronickú schránku. Štatutárom je v tomto prípade riaditeľ školy.

Kontrolou bolo zistené, že ZŠ majú zriadenú elektronickú schránku.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe v školstve“) je riaditeľ základnej školy orgánom štátnej správy v školstve a vykonáva štátnu správu v prvom stupni. Táto oblasť štátnej správy nie je vylúčená z pôsobnosti zákona č. 305/2013 Z. z., preto je riaditeľ základnej školy orgánom verejnej moci v rozsahu, v ktorom vykonáva štátnu správu zverenú zákonom o štátnej správe v školstve.

Riaditeľ základnej školy vydáva rozhodnutia podľa § 5 ods. 3 zákona o štátnej správe v školstve, okrem rozhodnutia o pokarhaní riaditeľom školy, podmienenom vylúčení a pochvaly riaditeľom školy, vždy ako elektronické úradné dokumenty. Pri výkone verejnej moci elektronicky riaditeľ rozhodnutia podpisuje prostredníctvom mandátneho certifikátu ku ktorému pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku.

Doručovanie vydaných elektronických úradných dokumentov do elektronických schránok rodičov, resp. plnoletých žiakov vykonáva riaditeľ školy a v prípade, že tieto schránky nie sú aktivované na doručovanie, škola zabezpečí listinné vyhotovenie rozhodnutia a jeho doručenie.

K doručovaniu Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej ako „MŠVVaŠ SR“) ministerstvo školstva vydalo usmernenie, podľa ktorého „podľa zákona č. 596/2003 Z. z. rozhodujú o právach a povinnostiach vo veciach práv, právom chránených záujmov a povinností fyzických osôb aj riaditelia škôl, ktorí sú pri rozhodovaní v postavení orgánu verejnej moci, a zároveň na niektoré rozhodnutie majú lehotu, ktorá vyplýva zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – ide napr. o rozhodnutia o prijatí podľa § 68, resp. 69 zákona č. 245/2008 Z. z., kde je lehota troch pracovných dní, resp. troch kalendárnych dní od konania prijímacej skúšky. Na to, aby orgán verejnej moci mohol právne účinne doručiť rozhodnutie v rámci výkonu verejnej moci elektronicky je podstatné, aby mal účastník konania svoju elektronickú schránku aktivovanú. Zo žiadneho právneho predpisu pre zákonných zástupcov neplnoletých žiakov, resp. pre plnoletých žiakov nevyplýva povinnosť aktivácie elektronických schránok. Teda aktivácia elektronickej schránky je právom žiaka, resp. zákonného zástupcu, ktoré môže, ale nemusí využiť. Povinná aktivácia elektronickej schránky sa týka právnických osôb. Vzhľadom na to, že aktivácia elektronickej schránky zákonného zástupcu, resp. žiaka nie je povinná, veľký počet zákonných zástupcov žiakov alebo plnoletých žiakov, nemá aktivované elektronické schránky. Keďže rozhodovanie podľa zákona č. 596/2003 Z. z. nie je vyňaté v rámci § 17 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z., riaditeľ školy pri rozhodovaní musí povinne postupovať podľa zákona č. 305/2013 Z. z. Na druhej strane sú však pri rozhodovaní riaditeľov škôl sú podstatné lehoty, ktoré vyplývajú zo zákona č. 245/2008 Z. z., pričom z dlhodobej aplikačnej praxe vo vzťahu k zákonným zástupcom neprichádza do úvahy predĺženie týchto lehôt. V nadväznosti na tieto dve skutočnosti, uvedený postup v množstve prípadov objektívne znemožňuje dodržať lehotu ustanovenú zákonom a vystavuje riaditeľa školy do postavenia nečinného orgánu bez zavinenia na jeho strane. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. „Ak z technických dôvodov nie je orgán verejnej moci objektívne schopný vykonať právny úkon pri výkone verejnej moci elektronicky a tieto technické dôvody trvajú po takú dobu, že by na strane orgánu verejnej moci mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti konať v lehotách podľa zákona, je oprávnený vykonať tento úkon aj inak ako elektronicky, ak mu to zákon nezakazuje. Keďže ide o objektívnu nemožnosť konať v lehote, na základe citovaného ustanovenia možno do pomnutia technických dôvodov, pre ktoré nie je možné vykonať právny úkon elektronicky, využiť inštitút listinného doručovania aj priamo, t. j. bez potreby doručiť elektronický

dokument do elektronickej schránky. O pominutí technických dôvodov bude Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR informovať na svojom webovom sídle. Ak sa ale začne konanie na návrh účastníka konania podaný prostredníctvom elektronickej schránky, riaditeľ bude pokračovať v konaní elektronicke, teda aj doručovať dokumenty (napr. rozhodnutie) bude prostredníctvom elektronickej schránky.“

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej ako „MIRRI SR“) k usmerneniu MŠVVaŠ SR poskytlo výklad k ustanoveniu § 17 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z., podľa ktorého cit. zákon „pozná a upravuje technické dôvody, ktoré ak nastanú, orgán verejnej moci je oprávnený úkon vykonať aj inak ako elektronicke. Účelom tohto ustanovenia je riešiť akútne technické problémy, spôsobené dôvodmi, akými sú výpadok elektrickej energie, poruchy technického vybavenia a podobne. Jeho účelom nie je poskytovať priestor na dlhodobé neuplatňovanie elektronickeho výkonu verejnej moci. O tejto skutočnosti bolo informované aj MŠVVaŠ osobným listom podpredsedníčky vlády a ministerky MIRRI SR adresovaným ministrovi MŠVVaŠ SR a ktorým bolo MŠVVaŠ SR usmernené ako správne aplikovať zákon č. 305/2013 Z. z., najmä s ohľadom na ustanovenie § 17 ods. 4 tohto zákona. Na základe ďalšej komunikácie medzi MIRRI SR a MŠVVaŠ SR však vyplynuli aj ďalšie skutočnosti prezentované MŠVVaŠ SR k listinnému doručovaniu riaditeľmi škôl: chýbajúca registratúra na školách, školské systémy (aSc agenda) nie sú integrované na Ústredný portál verejnej správy, zatiaľ nezabezpečená integrácia registra škôl, ktorý je primárnym zdrojom dát pre register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci ako referenčný register a tiež v mnohých prípadoch odmietanie zriadenia ďalšej elektronickej schránky pre riaditeľov škôl, ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce alebo mesta. Všetky tieto skutočnosti MIRRI SR eviduje a tiež má na zreteli, že lehota v zmysle osobitného predpisu, ktorým je o zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „školský zákon“), je vzhľadom na súčasné technické podmienky vo vzťahu k elektronickeému výkonu verejnej moci niektorých škôl príliš krátka (3 pracovné dni na rozhodnutie o prijatí a odoslanie tohto rozhodnutia). Školský zákon v platnom znení však neobsahuje ustanovenie týkajúce sa výnimky pre aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 1 písm. a) zákona č. 305/2013 Z. z.. Uplatnenie technických dôvodov podľa ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. je v danom čase potrebné preukázať (napr. v prípade správneho konania vo veci správneho deliktu alebo výkonu kontroly dodržiavania ustanovení zákona č. 305/2013 Z. z.) a zo strany MIRRI SR tieto skutočnosti budú posudzované v dotknutých subjektoch jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. V zmysle uvedeného má MIRRI SR tiež za to, že usmernenie MŠVVaŠ SR bolo vydané najmä v súvislosti s návrhom prechodného obdobia pre riaditeľov škôl ako orgánov verejnej moci, v rámci ktorého má podľa dôvodovej správy zo strany MŠVVaŠ SR dôjsť k nastaveniu procesov, vyriešeniu vyššie uvedených skutočností a zabezpečeniu procesov pre elektronickeý výkon verejnej moci riaditeľmi škôl. MIRRI SR vo vzťahu k vydanému usmerneniu opätovne usmerní MŠVVaŠ SR, že neaktivovanie elektronickej schránky rodiča nie je technickým dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 305/2013 Z. z. a zároveň vyzve MŠVVaŠ SR na zabezpečenie krokov vedúcich k odstráneniu vyššie uvedených dôvodov, ktoré v súčasnosti predstavujú prekážku riadnemu elektronickeému výkonu verejnej moci na úseku školstva a uvedeniu aktuálneho stavu do súladu so zákonom č. 305/2013 Z. z.

Kontrolou bolo zistené, že riaditelia ZŠ nevydávajú a nedoručujú rozhodnutia riaditeľa pre rodičov a zákonných zástupcov ako elektronickeé úradné dokumenty.

Hlavná kontrolórka na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- dodržiavať a uplatňovať zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci pri vydávaní rozhodnutí riaditeľa školy,
- absolvovať školenie o uplatňovaní zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci.

So správou o výsledku kontroly boli riaditelia ZŠ oboznámení a zo strany hlavnej kontrolórky im bola uložená povinnosť prijať opatrenia na odstránenie kontrolou zisteného stavu.